

Анна Гац

*Науковий керівник – дк. іст. наук, доц. Тригуб О. П.,
Чорноморський Державний університет ім. Петра Могили*

КОСОВСЬКИЙ КОНФЛІКТ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Стаття присвячена актуальній проблемі сучасних міжнародних відносин – Косовському конфлікту. У статті розглянуто історію Косовського конфлікту витоки проблеми та шлях розвитку проблеми до отримання незалежності. На 2013 рік Косово – є частково визнаною державою в Європі.

The article focuses on the history of the conflict in Kosovo, the causes of the problem and the path of its development to achieve independence. In 2013 Kosovo is partly dependable state in Europe.

В статье рассматриваются актуальная проблема современности. Особое внимание автор уделил вопросу возникновения Косовской проблемы. Развитие республики в условиях независимости.

Косовський конфлікт – один із найважливіших проблем сучасних міжнародних відносин. Балканський регіон завжди був місцем, де точилася боротьба за сфери впливу. Конфлікт ускладнюють сутички на релігійному підґрунті та втручання третіх сторін. Косово та Метохія – історична територія Сербії, яка з XIII ст. належала Сербському королівству. Прихід на території королівства турків призвів до насильницькій зміні релігії з християнського православ'я на ісламізацію населення. Саме з XIII ст. відкривається кривава сторінка Косово, постійні війни та зіткнення між етнічним населенням тривають і досі. Ще більше ситуація змінилася після розпаду Радянського Союзу, коли перестала існувати сила, яка могла стримувати конфлікт. Територія Косово була найбільш населеною у Сербії, на якій порівну проживали серби та албанці, православні та мусульмани [1].

До XVII ст. [1] більшість населення краю складали серби. Під час війни між Австрією та Османською імперією в 1690р. сербський

патріарх Арсеній III, та інші священнослужителі, а також частина населення, що підтримували австрійців разом переселились до південної частини Угорщини. З часом власність та будинки захопили мусульмани – албанці, які раніше жили в цьому районі. До кінця XIX ст. Серби склали вже 50% населення краю [3]. Події XVII ст. поклали початок майбутній боротьби між сербським та албанським населенням. Кількість албанського населення зростала. Після 1945 року кількість албанців в Косовському краї складала близько 80%. Згідно з положеннями югославської конституції 1947 р., Косово отримувало статус майже рівний з союзними республіками.

Косоварам в Югославії було надано право на свободу совісті та віросповідання, на відміну від громадян Албанії, де релігія була заборонена. Албанці тікали до Сербії рятуючись від режиму Енвера Ходжі. Вони, як громадяни Югославії користувались всіма правами, створили один з найбільших університетів Пріштини, бібліотеки та культурні центри [1]. Радикальна частина албанської інтелігенції Косово вимагали подальшого розширення автономії краю. Навесні 1999 року у конфлікт втрутилося НАТО. Приводом для збройного втручання було різке загострення у 1998 році національного конфлікту між сербами та албанцями через проблему югославського краю Косово [6]. 10 червня 1999 р. було прийнято Резолюцію Ради безпеки ООН № 1244, що гарантувала суверенітет та цілісність Югославії, Косовський край контролювався міжнародними силами ООН за участі організації Північноатлантичного договору (КФОР – Kosovo Forces) [4]. 17 лютого 2008 року Парламент Косово прийняв акт про незалежність. Першим Косово визнав Афганістан, після нього одразу визнали США, Албанія, Італія, Австралія. Події лютого 2008 року викликали бурхливу реакцію світового товариства. Держави зіткнулись із важливим питанням. Частина країн світу очікували на рішення США та країн Європейського союзу, інша частина прийняла своє власне рішення з приводу визнання Косово.

Станом на грудень 2012 року Косово визнали 98 держав із 193 членів Організації Об'єднаних Націй. Крім того інші держави – члени ООН (більше 1/3), у тому числі два постійних члени ООН Китайська Республіка та Російська Федерація відмовились визнати незалежність Косово. Деякі держави на 2012 р. не визначились зі своєю позицією. Щоб зайняти місце в ООН, країна має отримати підтримку 2/3 держав-членів ООН (тобто 129 з 193) та схвалення Ради безпеки ООН [5].

Сербія не визнає незалежності Косово, оскільки вважає її своєю територією, офіційний Белград не чинить ніяких дій проти незалеж-

ності Косово, на території краю знаходяться державні органи Сербії, тим паче, що не всі жителі Косово визнають діючу владу на чолі з президентом Косово Атіфете Ях'ягою. Країни, що не визнають Косово в основному спираються на існування етнічних угруповань у власних країнах, тому визнання незалежності краю з центром у Приштіні може привести до бажання утворення дрібних незалежних держав (Трансільванія може від'єднатися від Румунії, Крим від України, Тайвань або Тибет від Китаю). Ситуація у республіці є досить нестабільною, за п'ятирічне існування держава так і залишається під протекторатом інших країн. У травні 2012 р. у Сербії відбулися вибори президента, пост голови держави зайняв Томіслав Ніколіч – сербський націоналіст. Він вирішив продовжити політику євроінтеграції. Для вступу в Європейський Союз сербські політики можуть поступитися, але поки Сербія все ще не визнає незалежності Косово.

Список використаних джерел та літератури:

1. Задохин А.Г., Низовский А.Ю. Пороховой погреб Европы. История народов Югославии [Текст] / А.Г. Задохин, А.Ю. Низовский – М. : Вече, 2000. – С. 26.
2. Косово: историческая слава и боль современной Сербии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.serbia.ru/kosovo.htm>. – Название с экрана
3. Косово. История многострадального края [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.newsru.com/background/30mar2006/kosmet.html>. – Название с экрана
4. Мартынова М. Проблема Косово – этнический фактор [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://polit.ru/article/2009/10/12/martynova/>. – Название с экрана
5. Международно – правовой статус Косово. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>. – Название с экрана
6. Talentino A.K. Military Invention After the Cold War [Text] / A.K. Talentino. – Ohio University Press, 2005. – 364 p.